

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามสำหรับปลัด อบต.

เรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

โปรดทำเครื่องหมาย [✓] หรือกรอกข้อความลงใน.....ตามความเป็นจริง

อบต. ของท่านมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร ให้รับผิดชอบงานด้าน *อนามัยสิ่งแวดล้อม* หรือไม่

[ ] 1. ไม่มีการแต่งตั้ง

[ ] 2. มีการแต่งตั้ง

สำหรับ
ผู้จัด

A(1)

ปีงบประมาณ 2544 อบต. ของท่านมี รายได้จริง จำนวน .....

B1(9)

และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

จำนวน .....

B2(9)

อบต. ของท่านมีการแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบล ในตำแหน่ง *หัวหน้าส่วนสาธารณสุข* หรือไม่

[ ] 1. ไม่มีการแต่งตั้ง

C1(1)

[ ] 2. แต่งตั้ง โดยการแต่งตั้ง → [ ] 2.1 หัวหน้าส่วนสาธารณสุขตามตำแหน่ง

[ ] 2.2 ผู้อื่นรักษาการแทน

C2(1)

อบต. ของท่านมีพนักงานส่วนตำบลใน ตำแหน่ง เหล่านี้ หรือไม่

ตำแหน่ง	ไม่มี(๑)	มี(๒)
1. หัวหน้าส่วนสาธารณสุข(นักบริหารงานสาธารณสุข)	[ ]	[ ]
2. หัวหน้างานสุขาภิบาล (นักวิชาการสุขาภิบาล)	[ ]	[ ]
3. หัวหน้างานป้องกันและระงับโรคติดต่อ (พยาบาลวิชาชีพ)	[ ]	[ ]
4. เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	[ ]	[ ]

D1(1)

D2(1)

D3(1)

D4(1)

การจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2544 ประชาคมตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือไม่

[ ] 1. ไม่มีส่วนร่วม

[ ] 2. มีส่วนร่วม

E(1)

การจัดทำแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2544 อบต. ได้ประสานกับ *สถานีอนามัย* เพื่อร่วมจัดทำแผนหรือไม่

[ ] 1. ไม่ได้ประสาน

F1(1)

[ ] 2. มีการประสาน → จนท.สาธารณสุข [ ] 2.(1) ไม่ได้เข้าร่วมจัดทำแผนฯ

[ ] 2.(2) เข้าร่วมจัดทำแผนฯ

F2(1)

แผนพัฒนาประจำปี 2544 มีแผนงานหรือโครงการด้าน **การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม** (การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การจัดการมูลฝอย การควบคุมโรคไข้เลือดออก) หรือไม่

- [ ] 1. ไม่มี (โปรดระบุเหตุผล).....
- [ ] 2. มี → ได้แก่

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ให้ตรงช่อง	ไม่มี	มี
1. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค (ประปาหมู่บ้าน)	[ ]	[ ]
2. การจัดการมูลฝอย	[ ]	[ ]
3. การควบคุมโรคไข้เลือดออก	[ ]	[ ]

G1(1)

G2(1)

G3(1)

G4(1)

ในปี 2544 อบต. ได้ จัดสรร งบประมาณด้าน **อนามัยสิ่งแวดล้อม** (การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค (ประปาหมู่บ้าน) การจัดการมูลฝอย การควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก) หรือไม่ จำนวน และร้อยละเท่าไรของงบประมาณที่จ่ายในปี 2544 ทั้งหมด

- [ ] 1. ไม่จัดสรร (โปรดระบุเหตุผล).....
- [ ] 2. จัดสรร → ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน ..... บาท
คิดเป็นร้อยละ ..... ของงบประมาณที่จ่ายในปี 2544 ทั้งหมด

H1(1)

H2(8)

H3(4)

ในปี 2544 อบต. ของท่าน **ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ** ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมจาก **หน่วยงานใดบ้างต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)**

- [ ] 1. กระทรวงวิทยาศาสตร์
- [ ] 2. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต
- [ ] 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- [ ] 4. ไม่ได้รับการสนับสนุน

I(1)

อบต. ของท่านมีคู่มือปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือไม่

- [ ] 1. ไม่มี
- [ ] 2. มี (ระบุชื่อหน่วยงานที่จัดทำ).....

J(1)

ปี 2544 อบต. ของท่านเคยได้รับการร้องเรียน จากประชาชน หรือหน่วยงานอื่น จากปัญหาด้านการ **จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม**ในเรื่องต่อไปนี้ บ้างหรือไม่

ปัญหาด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม	ไม่มี( )	มีร้องเรียน( )
1. ขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้)	[ ]	[ ]
2. ขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม)	[ ]	[ ]
3. ปัญหาการจับเก็บมูลฝอย	[ ]	[ ]
4. ปัญหาจากสถานที่ทิ้งมูลฝอย(กลิ่น แมลงวัน)	[ ]	[ ]
5. ปัญหาการระบาดของไข้เลือดออก	[ ]	[ ]

K1(1)

K2(1)

K3(1)

K4(1)

K5(1)

2. ท่าน หรือพนักงานส่วนตำบล เคยเข้ารับการ *อบรม* หรือ *ประชุม* ด้าน *อนามัยสิ่งแวดล้อม* หรือไม่

1. ไม่เคยอบรม / ประชุม

2. เคยอบรม / ประชุม → ระบุเรื่อง.....

จัดอบรม/ประชุมโดย.....

L1(1)

L2(1)

L3(1)

3. การจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระยะ 5 ปี (2545-2549) *ประชาคมตำบล* มีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือไม่

1. ไม่มีส่วนร่วม

2. มีส่วนร่วม

M(1)

4. การจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) อบต. ได้ประสานงานกับ *สถานีอนามัย* เพื่อร่วมจัดทำแผนฯ หรือไม่

1. ไม่ได้ประสาน

2. มีการประสาน → จนท.สาธารณสุข 2.1 ไม่ได้เข้าร่วมจัดทำแผนฯ

2.2 เข้าร่วมจัดทำแผนฯ

N1(1)

N2(1)

5. แผนพัฒนาตำบล ระยะ 5 ปี(2545-2549) มีแผนงานด้าน *การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม* เหล่านี้ หรือไม่

1. ไม่มี เพราะ(โปรดระบุ).....

2. มี ได้แก่ →

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงช่อง	ใช่	ไม่ใช่
1. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค (ประปาหมู่บ้าน)	☐	☐
2. การจัดการมูลฝอย	☐	☐
3. การควบคุมโรค ไข้เลือดออก	☐	☐

P1(1)

P2(1)

P3(1)

P4(1)

ปัจจุบัน ประชาชนในเขต อบต.ของท่านมีปัญหาเหล่านี้หรือไม่ ระดับใด (✓)

สภาพปัญหาของพื้นที่สิ่งแวดล้อม	(ก)	(ข)	(ค)	(ง)
	มีปัญหา รุนแรง	มีปัญหา ปานกลาง	มีปัญหา เล็กน้อย	ไม่มี ปัญหา
น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ไม่สะอาด	☐	☐	☐	☐
น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ไม่เพียงพอ	☐	☐	☐	☐
การจัดการมูลฝอย เช่น มูลฝอยคกค้าง ปัญหาที่ทิ้งมูลฝอย	☐	☐	☐	☐
ปัญหาความร่วมมือจากประชาชนในการจัดการมูลฝอย	☐	☐	☐	☐
การระบาดของไข้เลือดออกในปี 2544	☐	☐	☐	☐
การควบคุมภาชนะที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	☐	☐	☐	☐
ความร่วมมือจากประชาชนในการควบคุมไข้เลือดออก	☐	☐	☐	☐

Q1(1)

Q2(1)

Q3(1)

Q4(1)

Q5(1)

Q6(1)

Q7(1)

7. อบต. ของท่านมี **บริการจัดเก็บขยะ** หรือไม่

] 1. ไม่มี (ระบุเหตุผล).....				R1(1)
] 2. บริการโดยเอกชน หรือ หน่วยงานอื่น				
] 3. อบต.จัดเก็บเอง	โดย อบต.	☐ มีการเรียกเก็บค่าบริการ	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	R2(1)
		☐ มีถังขยะวางตามจุดต่าง ๆ	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	R3(1)
		☐ มีรถขนขยะ .....คัน	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	R4(1)
		☐ มีที่ทิ้งขยะเป็นของ อบต.	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	R5(1)
		☐ นำไปกำจัดร่วมกับ อบต. อื่น	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	R6(1)

หมายเหตุ กรณี อบต.จัดเก็บเอง กรุณาให้ข้อมูลเพิ่มเติมลงใน [ ] ทุกข้อด้วย

8. อบต. ของท่านมีบริการนำเสื่อมาเพื่อการอุปโภค บริโภค หรือไม่

] 1. ไม่มี (ระบุเหตุผล).....				S1(1)
] 2. บริการโดยเอกชน หรือ หน่วยงานอื่น เช่นการประปาส่วนภูมิภาค ฯลฯ				
] 3. อบต.ดำเนินการเอง	โดย อบต.	☐ มีการเรียกเก็บค่าบริการ	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	S2(1)
		☐ บริการโดยระบบประปาหมู่บ้าน	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	S3(1)
		☐ สนับสนุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	S4(1)
		☐ โดยวิธีอื่น (ระบุ).....	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	S5(1)

หมายเหตุ กรณี อบต.ดำเนินการเอง กรุณาให้ข้อมูลเพิ่มเติมลงใน [ ] ทุกข้อด้วย

9. อบต. ของท่านมีการดำเนินกิจกรรมควบคุมโรค ไข้เลือดออก หรือไม่

] 1. ไม่มี (ระบุเหตุผล).....				T1(1)
] 2. มีกิจกรรมควบคุม	โดย อบต.	☐ มีการพ่นหมอกควันกำจัดยุงลาย	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T2(1)
		☐ อบต. มีเครื่องพ่นหมอกควันของตนเอง	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T3(1)
		☐ จัดงบประมาณซื้อทรายอะเบทฆ่าลูกน้ำ	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T4(1)
		☐ มีป้ายรณรงค์ประชาสัมพันธ์	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T5(1)
		☐ แจกจ่ายแผ่นพับ/เอกสาร	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T6(1)
		☐ จัดกิจกรรมรณรงค์ควบคุมไข้เลือดออก	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T7(1)
		☐ อุดหนุนจัดประชุม/อบรมให้ความรู้	[ ]ไม่ใช้ [ ]ใช่	T8(1)

หมายเหตุ กรณีมีกิจกรรมควบคุม กรุณาให้ข้อมูลเพิ่มเติมลงใน [ ] ทุกข้อด้วย

ภาคผนวก ข

ขยะอันตรายและการป้องกัน

ขยะอันตราย หรือขยะพิษมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน และมีการกระจายกระจายทั่วไปในพื้นที่ของประเทศ ประกอบไปด้วยกากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม สิ่งของเหลือใช้ที่เป็นวัตถุอันตรายและวัตถุพิษที่มีใช้กันตามไร่นา บ้านเรือน หน่วยงาน สถานที่รักษาพยาบาล และอื่นๆ

ถ้าท่านลองดูที่บ้านของท่าน จะพบว่ามีการเก็บและวัตถุพิษอยู่มากมาย เช่น น้ำยาทำความสะอาด สะอาด สีทาบ้าน สารกำจัดแมลง สารกำจัดพาหะนำโรค สารเคลือบเงารถยนต์ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟบางชนิด หม้อแบตเตอรี่ หรืออื่นๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เมื่อหมดจากการใช้งานแล้ว ก็กลายเป็นขยะอันตราย โดยคนหนึ่งๆ จะผลิตขยะอันตรายได้ 5-10 กิโลกรัม เมื่อรวมขยะอันตรายที่ทุกคนในประเทศหรือในโลกนี้ทั้ง รวมเข้ากับขยะอันตรายจากอุตสาหกรรมแล้ว จะพบว่าปริมาณขยะอันตรายจนอาจเกินกว่าที่มนุษย์จะจัดการได้ และเมื่อขยะอันตรายเหล่านี้ถูกปล่อยปะละเลยเป็นเวลานาน อย่างเช่นที่เป็นอยู่ในบ้านเรา ขยะเหล่านี้จะปนเปื้อนเข้าสู่แหล่งน้ำ ดิน และพืชพันธุ์ธัญญาหารที่เราได้อุปโภค บริโภคกันต่อไป ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อชีวิตทั้งหลาย รวมถึงชีวิตมนุษย์ด้วย ตลอดจนระบบนิเวศของเรา

ขยะอันตรายจากบ้านเรือน ได้แก่อะไรบ้าง

1. ภาชนะบรรจุสารกัดกร่อน

สารกัดกร่อนคือสารที่สามารถทำลายสิ่งของ เสื้อผ้า ผิวหนัง หรือกัดเซาะโลหะได้ ได้แก่

- น้ำยาที่เป็นกรดและด่าง เช่น น้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ
- น้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ สุขาภัณฑ์
- น้ำยาล้างคราบสนิม
- น้ำกรดเติมแบตเตอรี่
- น้ำยาทำความสะอาดอ่างน้ำ สระว่ายน้ำ
- น้ำยาฟอกขาว

2. ภาชนะบรรจุสารพิษ/และมีเชื้อโรค

สารพิษคือสารที่สามารถทำให้คนและสัตว์เกิดเจ็บป่วยแบบเฉียบพลัน หรือเรื้อรังได้ ถ้าได้รับสารนั้น ได้แก่

- สารกำจัดหนู

- สารป้องกันการแข็งตัว (ใช้ในหม้อน้ำรถยนต์และตู้เย็น)
- สารกำจัดวัชพืช หญ้า
- สารกำจัดแมลงและสัตว์รบกวน
- เข็ม/กระบอกเจาะเลือดที่ติดเชื้อและอื่นๆ

3. ภาชนะบรรจุสารไวไฟ

สารไวไฟที่บรรจุในภาชนะในกลุ่มนี้ได้แก่

- แอลกอฮอล์สำหรับเติมไฟแช็ค
- สารติดแน่น เช่น กาว กาวยาง
- สารเคลือบเงา เช่น น้ำยาขัดเงาเฟอร์นิเจอร์ ยาทาเล็บ ยาขัด/เคลือบเงารถยนต์
- ทินเนอร์ผสมสี
- น้ำมันสน

4. ภาชนะบรรจุสารที่ทำให้เกิดปฏิกิริยา

ผลิตภัณฑ์ชนิดนี้อาจระเบิดได้ หรืออาจปล่อยก๊าซที่เป็นพิษได้ หากเก็บอย่างไม่ปลอดภัย

ได้แก่

- คลอรีน
- ปุ๋ยชนิดเข้มข้น
- ไซยาไนด์

วิธีจัดเก็บขยะอันตราย

- เก็บบรรจุไว้ในภาชนะบรรจุเดิม
- มีการปิดฉลากอย่างชัดเจน
- ไม่ใช่ผสมกับวัสดุอื่น
- เก็บรักษาส่วนที่ยังไม่ได้ใช้อย่างปลอดภัย ในที่ปลอดภัยที่เด็กและสัตว์เลี้ยงเข้าถึงไม่ได้
- ไม่เก็บปนกับวัสดุประเภทอื่น ที่สำคัญคือไม่วางไว้ใกล้สิ่งที่ใช้เป็นอาหาร

ภาคผนวก ค ภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 ที่รองรับบุคคลพลัดถิ่นไม่มีฝาปิด

ภาพประกอบ 2 การทิ้งมูลฝอยข้างทาง

ภาพประกอบ 3 มูลฝอยคกค้างรอการจัดเก็บจาก อบต. ซึ่งบางแห่งเก็บเพียง 1 ครั้งต่อสัปดาห์เท่านั้น

ภาพประกอบ 4 สถานที่กำจัดมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ใช้วิธีกองทิ้ง ไม่มีระบบป้องกันใดๆ ห่างจากแหล่งน้ำผิวดินประมาณ 150 เมตร

ภาพประกอบ 5 ประชาชนภาคกรมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด

ภาพประกอบ 6 สถานที่ฝังกลบมูลฝอยเทศบาลตำบลบ้านพรุและพื้นที่ต่อเนื่อง
สนับสนุนงบประมาณโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์

ภาพประกอบ 7 ระบบบำบัดน้ำเสีย สถานีที่ฝั่งกลามูลฝอยเทศบาลตำบลน้ำพุ
และพื้นที่ต่อเนื่อง มีบ่อบำบัดน้ำเสีย จำนวน 3 บ่อ

ภาพประกอบ 8 การปฏิบัติงานของพนักงานจัดเก็บมูลฝอย อบต.หมูสี อ.ปากช่อง

ภาพประกอบ 9 กบด.ท่าเสาตา จ.เชียงใหม่ เริ่มทดลองให้ประชาชนแยกมูลฝอย

ภาพประกอบ 10 โรงงานรีไซเคิลของเอกชน ในเขต อบต.หนองหอย จ.เชียงใหม่

ภาพประกอบ 11 อบต.หนองป่าครั่ง ไม่มีถังรองรับมูลฝอยบนถนนสายลาดเม
 อบต.บริการเก็บให้ฟรีแต่มีข้อแม้ว่าชาวบ้านต้องแยกขยะ

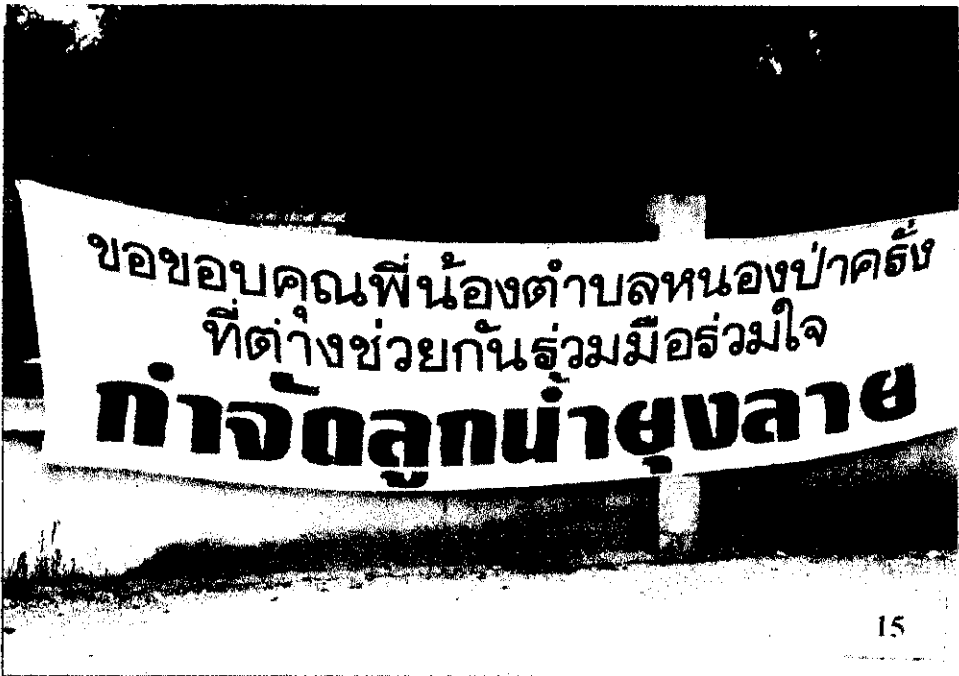
ภาพประกอบ 12 อบต.หนองป่าครั่ง ใช้สติ๊กเกอร์รณรงค์ให้ชาวบ้านแยกขยะ

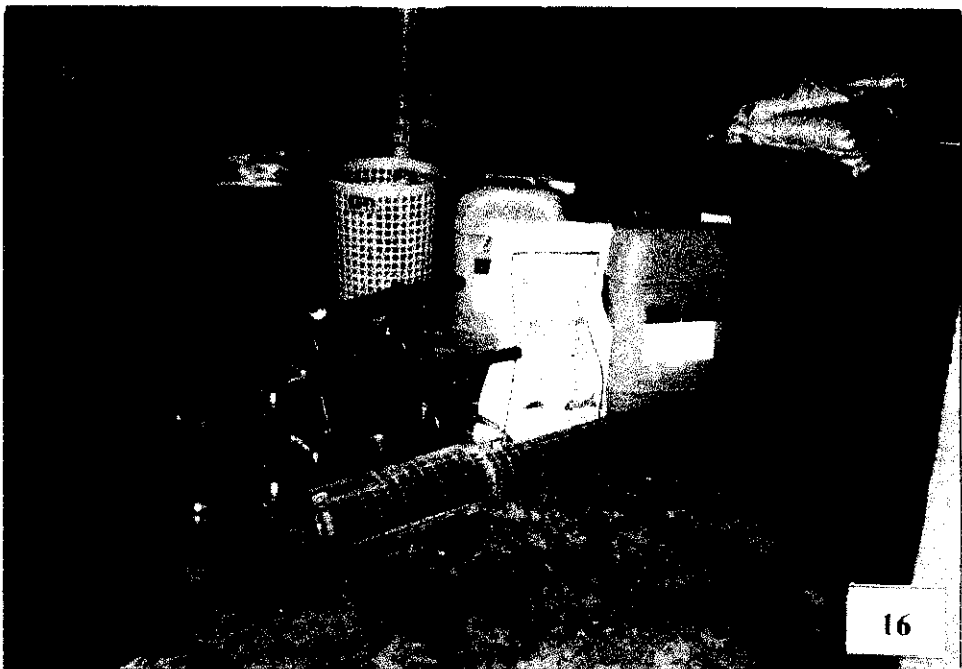
ภาพประกอบ 13 การเก็บมูลฝอยของ อบต.หนองป่าครั่ง มีการบันทึกน้ำหนักก่อน
ประกอบรถออกจำหน่ายกับตำบลเจ้าชัยริมนิคมเขตตะพาน

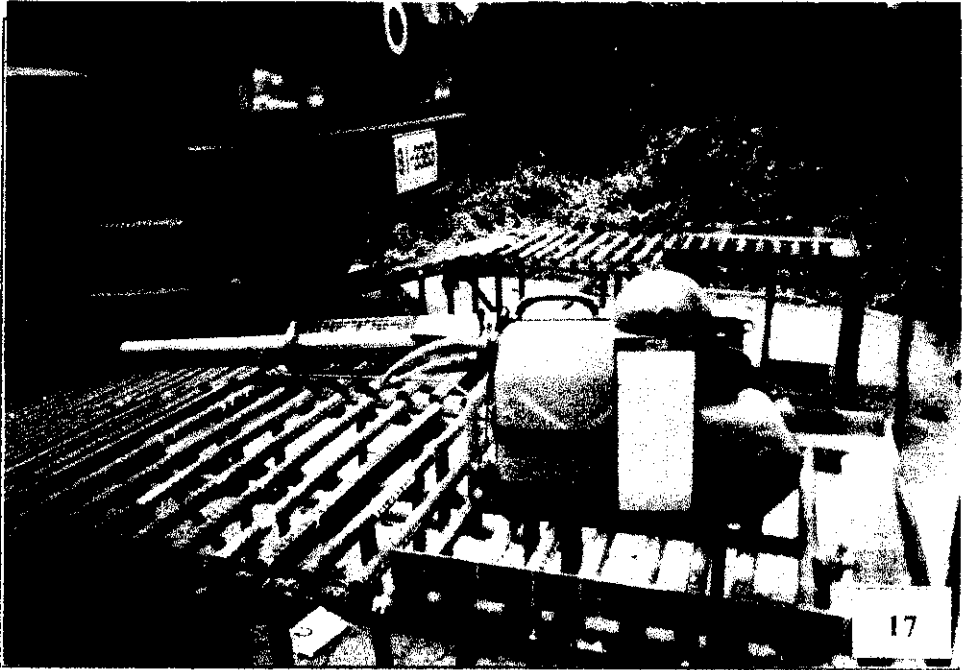
ภาพประกอบ 14 ถนนในเขต อบต.หนองป่าครั่ง ไม่มีถังรองรับมูลฝอย ถนนสะอาด

ภาพประกอบ 15 แผ่นผ้าประชาสัมพันธ์ณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลายของ อบต.

ภาพประกอบ 16 เครื่องพ่นหมอกควัน และสารเคมี อบต.แม่แฝกใหม่ จ.เชียงใหม่

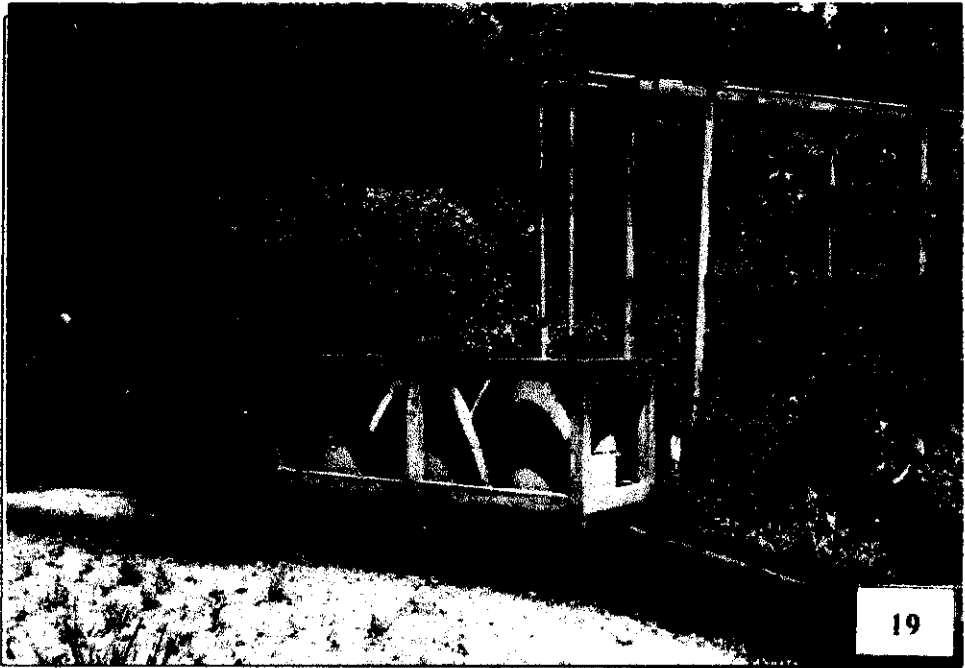

ภาพประกอบ 17 เครื่องพ่นหมอกควัน อบต.คองหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

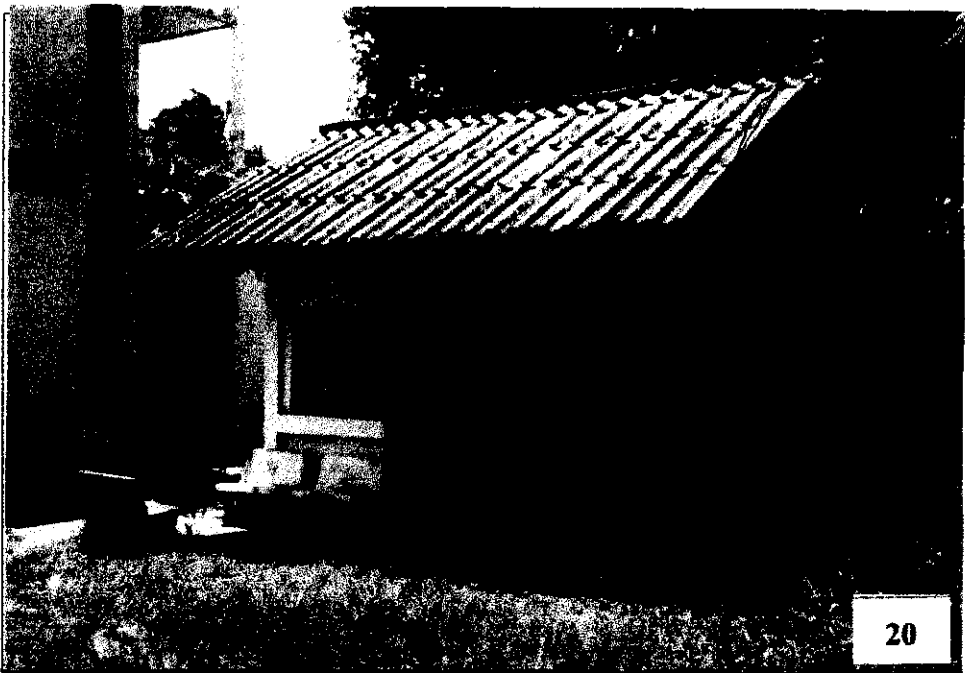

ภาพประกอบ 18 ป้ายรณรงค์ ในเขตอำเภอบางบ่อ จ.สมุทรปราการ

ภาพประกอบ 19 ระบบประปาหมู่บ้านที่ใช้น้ำดิบจากแหล่งน้ำผิวดินมาปรับปรุง
คุณภาพก่อนจ่ายให้ประชาชน (บริหาร โดยประชาชน)

ภาพประกอบ 20 ระบบประปาหมู่บ้าน ที่มีระบบเติมคลอรีนอัตโนมัติ

ภาพประกอบ 21 การล้างหน้าทรายกรอง ระบบประปากรมอนามัย

ภาพประกอบ 22 รถบริการน้ำ ชื้อ โดยงบประมาณของ อบต.

ภาพประกอบ 23 ความสะดวกของประชาชนที่มีระบบประปาหมู่บ้านใช้
(ระบบประปาหมู่บ้านของกรมอนามัยในเขตอำเภอหาดใหญ่)

ภาพประกอบ 24 น้ำประปาหมู่บ้านในเขต อ.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ภาคผนวก ง

รีไซเคิลแบบง่ายๆ

การรีไซเคิลมีอยู่แล้วในธรรมชาติ เป็นการบวนการหนึ่งในกระบวนการธรรมชาติ ที่ทำให้ระบบนิเวศคงความสมดุล ไม่มีสิ่งใดในธรรมชาติสูญเปล่าไป ทุกสิ่งจะกลับมาใช้ประโยชน์ได้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นวัฏจักร หรือที่เรียกว่า วงจรชีวิต ที่พบเห็นคือการรีไซเคิลของน้ำซึ่งมีวงจรต่อเนื่อง นับจากการระเหยเป็นไอน้ำ จนกลั่นตัวเป็นน้ำฝนอีก เราทุกคนสามารถรีไซเคิลสิ่งของได้ จะช่วยให้สิ่งของที่ จะปล่อยไปเกิดประโยชน์ได้อีก ลดปริมาณขยะ ลดพลังงานสิ้นเปลืองและแรงงานในการกำจัดขยะ ลดข้อขัดแย้งในการจัดการขยะอย่างไม่เหมาะสม และอื่นๆ อีกหลายประการ สิ่งนี้เริ่มได้ที่ตัวเรา เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และลงมือทำกันตั้งแต่เดี๋ยวนี้ มีแผนการใช้สิ่งของอย่างประหยัด ไม่เหลือเศษทิ้งมากมาย เศษที่เหลือก็มีการจำแนกเพื่อการรีไซเคิลตั้งแต่แรก พยายามใช้ของเดิมซ้ำใหม่ในกรณีที่ทำได้ เริ่มและทำงานเป็นนิสัย ตัวเราก็จะช่วยดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ดีไว้ได้สืบต่อไปทั้งเพื่อตนและลูกหลานของเรา

-แก้ว : ภาชนะแก้วที่ใช้บรรจุอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิด สามารถรีไซเคิลได้ โดยถอดฝาขวดออก รินน้ำ หรือเศษอาหารออก เก็บรวมแยกไว้ในถัง สิ่งที่รีไซเคิลไม่ได้ ได้แก่หลอดไฟ กระจกงานแก้วเซรามิก กระจกตันไม้ แล้วแก้วอื่นที่ไม่ใช่ภาชนะบรรจุอาหาร

-พลาสติก : บรรจุภัณฑ์พลาสติกทุกประเภทที่มีสัญลักษณ์สามเหลี่ยมและมีลูกศรชี้วน สามารถรีไซเคิลได้ ให้ถอดฝาขวด ริน หรือเทสิ่งบรรจุอยู่ภายในออก บีบ หรือทำให้แบนเพื่อประหยัดเนื้อที่ในการเก็บ แยกเก็บรวมไว้ในถัง สิ่งที่รีไซเคิลไม่ได้ ได้แก่ฟิล์มพลาสติกหุ้มอาหาร

-กระป๋องอลูมิเนียม : กระป๋องเครื่องดื่มทุกประเภท สามารถรีไซเคิลได้ ริน หรือเทน้ำออก ตรวจได้ด้วยแม่เหล็ก ถ้าแม่เหล็กดูดได้ แสดงว่าเป็นเหล็ก ไม่ใช่อลูมิเนียม

-กระดาษ : กระดาษที่ใช้ในสำนักงาน กระดาษหนังสือพิมพ์ ถุงกระดาษสีน้ำตาล กล่องกระดาษ เก็บมัดรวมแยกไว้ในถัง กระดาษที่ไม่ใช้รีไซเคิล คือ กระดาษเคลือบมัน

ภาคผนวก จ

เครื่องพ่นสารเคมีกำจัดแมลง

ยุงลายเป็นแมลงบินที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกในประเทศไทย การกำจัดยุงลายที่ประหยัดมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย คือการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ซึ่งเป็นการกำจัดลูกน้ำยุงลายอย่างถาวร แต่ในความเป็นจริงการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะมีการระบาดของไข้เลือดออกเกิดขึ้นเป็นประจำ วิธีที่ดีที่สุดในการควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกนั้นจะต้องลดการแพร่กระจายของโรคให้ได้เร็วที่สุด คือ การควบคุมยุงตัวเต็มวัย โดยการใช้สารเคมีกำจัดแมลงชนิดถูกตัวตาย (สัมผัส) พ่นด้วยเครื่องพ่นสารเคมีให้สัมผัสตัวยุงลาย เทคนิคการพ่นสารเคมีให้สัมผัสแมลงบินที่ใช้ในปัจจุบัน องค์การอนามัยโลกแนะนำให้ใช้เทคนิคการพ่นแบบฝอยละเอียด ขนาดเม็คน้ำยาที่พ่นควรมีเส้นผ่าศูนย์กลางระหว่าง 5-27 μm จึงจะมีประสิทธิภาพสูงสุดในการกำจัดแมลงบิน เพราะขนาดเม็คน้ำยานี้จะลอยฟุ้งคลุมพื้นที่ได้นาน และไปได้ไกลตามกระแสลมธรรมชาติ ส่วนเม็คน้ำยาที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่านี้จะไม่มีผลต่อแมลงบินในพื้นที่ เพราะเม็คน้ำยาจะลอยหายไปหรือตกลงดินเร็วเกินไป หากพ่นในที่โล่งหรือค้ำนในอาคาร เม็คน้ำยาที่มีขนาดใหญ่กว่า 50 μm จะตกลงดินภายในเวลาสั้นๆ เมื่อหมดแรงส่งจากเครื่องพ่นนั้นๆ จึงไม่มีผลต่อแมลงบินเลย

องค์การอนามัยโลกกำหนดวิธีการพ่นแบบฝอยละเอียดว่าควรมีขนาดเม็คน้ำยาเล็กกว่า 50 μm เรียก Aerosol droplet และวิธีการพ่นแบบฝอยละเอียดของควรมีขนาดเม็คน้ำยา 50-100 μm เรียก mist droplet ฉะนั้นในการควบคุมยุงลายด้วยสารเคมีจึงควรใช้เครื่องพ่นสารเคมีที่เรียกว่า aerosol generator จึงจะได้ผลดีที่สุด เครื่องพ่นแบบ aerosol generator บางครั้งอาจเรียกว่า fogging machine หรือ fog generator หรือเครื่องพ่นฝอยละเอียด และหากสารเคมีที่ใช้พ่นเป็นแบบความเข้มข้นสูง ใช้ปริมาณน้อย แต่คลุมพื้นที่ได้มาก ก็อาจมีชื่อเรียกเฉพาะว่า ULV Technique

เครื่อง aerosol หรือ fog generator อาจเรียกชื่อตามเทคนิคการพ่นที่ใช้กำลังงาน หรือชนิดของพลังงานพ่นสารเคมีออกเป็น 2 แบบ ที่นิยมผลิตในปัจจุบัน คือ

1. Cold fog generator หรือเครื่องพ่นฝอยละเอียด เป็นเครื่องพ่นที่ใช้พลังงานกล แรงลมแรงเหวี่ยง สัตว์น้ำยาให้แตกตัวออกเป็นเม็ดเล็กๆ ขนาดที่เล็กกว่า 50 μm และชนิดสารเคมีที่ใช้พ่นมักเป็นแบบความเข้มข้นสูง

2. Thermal fog generator หรือเครื่องพ่นหมอกควัน เป็นเครื่องพ่นที่ใช้ความร้อนช่วยในการแตกตัวของน้ำยาออกเป็นละอองเม็ดเล็กๆ อุณหภูมิที่ใช้สูงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชนิดของสารตัว

ทำละลายที่มีจุดเดือด หรือจุดระเหิด (Boiling Point or Evaporating Point) ซึ่งมักนิยมใช้ตัวทำละลายที่มีอุณหภูมิสูง 100 องศาเซลเซียส เพราะถ้าอุณหภูมิสูงกว่านี้จะมีผลในการทำละลายคุณภาพของสารเคมีซึ่งมักจะมีค่าความเข้มข้นต่ำ

เครื่องพ่นอีกประเภทที่มักใช้ทั้งด้านการเกษตรและสาธารณสุข คือ Mist blower หรือ Mist generator หรือเครื่องพ่นฝอยละออง เป็นเครื่องพ่นสารเคมีอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในงานสาธารณสุขและเกษตร แต่ขนาดเม็ดน้ำยาที่ผลิตได้จะมีขนาด 20-100 μm จำนวนเม็ดน้ำยาส่วนใหญ่จะมีขนาดใหญ่กว่า 50 μm จึงไม่สามารถลอยฟุ้งอยู่ในบรรยากาศได้นานพอที่จะกำจัดแมลงบิน เครื่องพ่น Mist generator มักใช้ในการพ่นสารเคมีที่มีความเข้มข้นปานกลางให้เม็ดน้ำยาฟุ้งตกคลุมพื้นผิวของบริเวณที่พ่นเพื่อกำจัดแมลงกลานมากกว่า และสารเคมีที่ใช้ก็ควรใช้สารเคมีแบบถูกตัวตายและให้ฤทธิ์ตกค้างนาน เช่น การพ่นสารเคมีกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงวัน เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปว่า เครื่องพ่นแต่ละชนิดมีคุณลักษณะและวิธีการใช้แตกต่างกันไป ผู้ใช้ควรคำนึงถึงความต้องการใช้งานเป็นสำคัญ เครื่องพ่นที่มีมาตรฐานสูงย่อมมีราคาแพงตามไปด้วย เครื่องพ่นมาตรฐานตามลักษณะการใช้งานที่สำคัญนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

1. เครื่องพ่นฝอยละเอียด ULV (ULV cold fog generator)

สิ่งสำคัญที่สุด คือ ขนาดเม็ดน้ำยาที่เครื่องผลิตได้ ควรมีขนาดใหญ่สุดไม่เกิน 60 μm ขนาดเม็ดน้ำยาที่ดีที่สุดควรเป็น 5-27 μm เพราะฉะนั้นค่าเฉลี่ยที่องค์การอนามัยโลกใช้บอกคุณภาพเครื่องว่าผลิตเม็ดน้ำยาที่มีคุณภาพสูงสุด คือ ค่า VMD (Volume Median Diameter) เท่ากับ 27 μm หรืออาจบอกว่าจำนวนเม็ดน้ำยาไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 มีขนาดเล็กกว่า 27 μm ซึ่งอาจหมายถึงกว่าร้อยละ 99 ของละอองน้ำยาที่มีขนาดฝอยละเอียด aerosol (ไม่เกิน 50 μm) จะลอยฟุ้งในบรรยากาศได้นานและใช้ประโยชน์ของน้ำยาทุกเม็ดในการกำจัดยุงบิน

2. เครื่องพ่นฝอยละออง (Mist blower)

เครื่องพ่นนี้จะพ่นเม็ดน้ำยาขนาด 20-100 μm และมีค่า VMD = 57 μm หมายถึงร้อยละ 85 มีขนาดเม็ดน้ำยาเล็กกว่า 57 μm แต่จะพบว่าขนาดเม็ดน้ำยาที่สามารถลอยฟุ้งในบรรยากาศได้ดีและนาน (aerosol droplet ที่มีขนาดเล็กกว่า 50 μm) จะมีเพียงร้อยละ 35 เท่านั้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 65 ที่มีขนาดเม็ดน้ำยาใหญ่กว่า 50 μm จะตกลงสู่พื้นดินในระยะเวลาที่สั้นมาก จึงสามารถใช้ประโยชน์จากน้ำยาได้เพียง 35 % สำหรับแมลงบิน แต่ในทางตรงกันข้าม หากต้องการพ่นสารเคมีกำจัดแมลงบินบริเวณแหล่งเพาะพันธุ์ เช่น แมลงวันบริเวณกองขยะ แมลงสาบ เครื่องพ่นนี้ก็กลับน่าจะมีประโยชน์กว่าเครื่อง

ฝอยละเอียด ULV แต่หากใช้แทนเครื่อง ULV อาจมีปัญหาเรื่องความสิ้นเปลือง น้ำยาสูงและเม็ดน้ำยาตกลงในบริเวณนั้น ไม่ลอยฟุ้งในบรรยากาศ

3. เครื่องพ่นหมอกควัน (Thermal fog generator)

เครื่องพ่นหมอกควันแบบใช้ความร้อนช่วยในการแตกตัวของสารเคมีรูปของเหลวเป็นละอองเล็กขนาด 0.1-60 μm ขนาดเฉลี่ยของเม็ดน้ำยา (VMD) ขึ้นอยู่กับปริมาณความร้อนและปริมาณสารเคมีที่พ่น ถ้าความร้อนสูงหรือปริมาณสารเคมีที่พ่นออกมาน้อย ขนาดเม็ดน้ำยาก็เล็กกว่าปริมาณสารเคมีที่พ่นมากกว่าในขนาดความร้อนเดียวกัน ปัญหาสำคัญของการใช้เครื่องพ่นหมอกควันแบบใช้ความร้อน คือการสลายตัวของสารเคมีเนื่องจากความร้อน ซึ่งอาจเนื่องมาจากคุณสมบัติของสารเคมีเอง หรืออาจเนื่องมาจากเครื่องพ่นเคมีที่ให้ความร้อนสูงเกินไป โดยปกติเครื่องพ่นหมอกควันที่มีคุณภาพดีควรสามารถควบคุมอุณหภูมิ ณ จุดหรือบริเวณที่น้ำยาสัมผัสความร้อนและแตกตัว ให้บริเวณนี้มีอุณหภูมิระดับที่ไม่ทำลายคุณภาพของสารเคมี หรือมีอุณหภูมิลดกว่า 100 องศาเซลเซียส ซึ่งอาจทดสอบได้โดยการใช้น้ำแทนสารเคมี หากเครื่องพ่นใดพ่นน้ำออกเป็นละอองโดยสมบูรณ์หรือเป็นไอ แสดงว่าอุณหภูมิจุดนั้นสูงเกินจุดเดือด (100 องศาเซลเซียส) โอกาสทำลายคุณภาพสารเคมีที่ถูกทำลายโดยความร้อนย่อมมีอยู่ แต่จะมากน้อยขึ้นอยู่กับอุณหภูมิและคุณสมบัติของสารเคมีนั้น และสารเคมีที่แนะนำในเครื่องพ่นหมอกควันจะมีความเข้มข้นต่ำมาก จึงย่อมมีโอกาสลดคุณภาพการพ่นสารเคมีลงได้มาก ฉะนั้น การใช้เครื่องพ่นหมอกควันที่มีคุณภาพต่ำก็ลดประสิทธิภาพของการพ่นหมอกควันลง

เหตุผลในการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะเครื่องพ่น ULV ขนาดเล็ก

1. น้ำหนักเครื่องเปล่าไม่เกิน 13 กิโลกรัม เมื่อรวมน้ำหนักสารเคมีและน้ำมันเชื้อเพลิงแล้ว น้ำหนักไม่ควรเกิน 18 กิโลกรัม เพราะผู้ใช้งานเป็นอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่ไม่คุ้นกับการแบกน้ำหนักและเครื่องต้น/ร้อน และต้องใช้เวลาในการพ่นต่อครั้งมากกว่า 30 นาที
2. ค่า VMD 30 μm ตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกและใช้ใช้ประโยชน์จากเม็ดน้ำยาให้สูงสุด
3. ระยะพ่นไม่น้อยกว่า 8 เมตร เพราะการพ่นวิธีนี้ขึ้นใกล้หรือชิดบ้าน พ่นจากภายนอกเข้าสู่ในบ้าน ระยะ 1-2 เมตร พ่นให้เข้าสู่บริเวณกลางบ้าน และให้น้ำยาลอยฟุ้งอยู่ในบ้านได้ทั่วถึง
4. เครื่องยนต์ไม่ต่ำกว่า 1.5 แรงม้า เป็นขนาดเครื่องยนต์ที่ให้กำลังน้อยสุด แต่มีประสิทธิภาพและประหยัดและใช้งานได้นานในรอบเครื่องยนต์ที่สูงๆ และไม่ควรใหญ่เกินไป เพราะจะมีน้ำหนักมาก

5. เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นแบบโรตารี ระบบพัดลม ต้องการใบพัดลมที่แข็งแรงทนทานในการใช้งาน และในการใช้งานระบบโรตารีจะสามารถอัดลมได้ดีกว่าใบพัดทั่วไป เนื่องจากใบพัดลมอาจบิดงอ ไม่สามารถอัดลมได้ปริมาณมากพอที่จะให้ลมมีความเร็วพอดีน้ำยาให้แตกตัว
6. อัตราพ่น 1-6 ลิตร/ชม. ระบบ ULV มีมาตรฐานการพ่น 0.5-1.0 ลิตรต่อพื้นที่ 10,000 ตารางเมตร (ประมาณ 100 หลังคาเรือน) ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 100 นาที
7. ถังน้ำยาคงทน ความจุ 2.5-3.5 ลิตร พอดีการใช้งานตามเทคนิคการพ่น ULV ซึ่งสัมพันธ์กับอัตราการสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงที่ทำงานได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง แล้วพักเครื่อง

เครื่องพ่นหมอกควันขนาดเล็ก

สาระสำคัญ

1. หัวควบคุมอัตราการไหล ต้องคงที่เพื่อควบคุมอัตราการไหลของสารเคมีให้เป็นไปตามอัตราการไหลของสารเคมีต่อพื้นที่ เป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาการปรับอัตราการไหลที่อาจน้อย หรือสูงเกินไป และผู้ควบคุมเป็นผู้กำหนดอัตราการไหลตามขนาดหัวควบคุมอัตราการไหล ซึ่งหากติดตั้งภายนอกจะสะดวกในการควบคุมกำกับ และหัวพ่นแต่ละขนาดเหมาะกับสารเคมีสูตรน้ำมันหรือสูตรน้ำไม่เหมือนกัน
2. ปลายท่อต้องมีท่อสวม เพราะเครื่องพ่นที่กรมควบคุมโรคติดต่อใช้อยู่เป็นเครื่องที่ควบคุมอุณหภูมิให้ต่ำกว่า 100 องศาเซลเซียส เมื่อจะพ่นสารเคมีสูตรน้ำมัน หากต่อไปจะใช้สารเคมีสูตรน้ำจะต้องใช้หัวพิเศษจึงจะพ่นสารเคมีสูตรน้ำได้ เพราะเครื่องพ่นที่ใช้ปกติจะไม่สามารถพ่นสารเคมีสูตรน้ำผสมได้

ในกรณีที่กำหนดคุณลักษณะเฉพาะในการจัดซื้อเครื่องพ่นสารเคมีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เสนอราคาแบบหลักฐานการเป็นผู้แทนจำหน่ายเพื่อการยืนยันว่าผู้ขายสามารถให้บริการอะไหล่ การซ่อมบำรุง และคุณสมบัติของเครื่องพ่นนั้นๆ อาจให้แสดงคู่มือคุณลักษณะของเครื่องพ่นฉบับตัวจริงว่าตรงตามคุณลักษณะเฉพาะของผู้ซื้อที่กำหนด

หมายเหตุ

ปัจจุบันยังไม่แนะนำการพ่นสารเคมีสูตรน้ำ เพราะในตลาดยังไม่ค่อยมีสารเคมีสูตรน้ำใช้ หากใช้สารเคมีที่มีได้ผลดีมาเพื่อการพ่นสูตรผสมน้ำที่มีการป้องกันการระเหยของน้ำ เมื่อน้ำยาที่มีขนาด 20 μm จะระเหยหายไปภายในเวลา 2-3 นาที เมื่อน้ำยาจึงคลุมพื้นที่ได้ไม่นานพอที่จะสัมผัสกับตัวยุง

ตาราง 36 แนวทางการใช้สารเคมีเพื่อการควบคุมยุงพาหะ

วิธีการควบคุม	การควบคุมยุงพาหะ		
	สารเคมี	ยุงลาย	ยุงรำคาญ
ยุงคั่วคัมวัย		เวลาพ่น 09.00-16.30 น.	เวลาพ่น 18.00-20.30 น.
-การพ่นหมอก ควัน (Fogging)	ก. ซูมิโซออน 2% ข. ทริมโฟสเมธิล 1.6% ค. เคลตาไซค์หรือเรซีเจน ผสมน้ำมันดีเซลหรือ น้ำมันก๊าดอัตราส่วน 1 : 49	-พ่นในบ้าน 50-100 มล./ละคร. -พ่นในบ้าน 50-100 มล./ละคร. -พ่นในบ้าน 50-100 มล./ละคร. เครื่องพ่นขนาดเล็ก (Swing Fog) ใช้หัวพ่นขนาด 0.8-1.0	-พ่นนอกบ้าน 50 ลิตร/ตารางกม. -พ่นนอกบ้าน 50 ลิตร/ตารางกม. -พ่นนอกบ้าน 50 ลิตร/ตารางกม. เครื่องพ่นขนาดเล็ก (Swing Fog) ใช้หัวพ่นขนาด 1.0-1.2 เครื่องพ่นขนาดใหญ่ (SN 100) ใช้หัวพ่นขนาด 1.6-2.0
-การพ่นฝอย ละออง (ULV)	ก. เคลตาไซค์หรือเรซีเจน ผสมน้ำมันดีเซล หรือ น้ำบริสุทธิ์อัตราส่วน 1 : 9 ข. มาลาโทออน 96% พริเมียมเกรด	เวลาพ่น 06.30-10.30 น. -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง LECO อัตรา 500 มล./เฮกตาร์ หรือ 150-250 มล./นาที่ -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง FONTAN ใช้หัวพ่น 0.3-0.5 อัตราใช้ 25-50 มล./ละคร. -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง LECO ในอัตรา 130-150 มล./นาที่	เวลาพ่น 18.00-20.30 น. -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง LECO อัตรา 500 มล./เฮกตาร์ หรือ 150-250 มล./นาที่ -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง FONTAN ใช้หัวพ่น 0.3-0.5 อัตราการใช้ 25-50 มล./ละคร. -พ่นนอกบ้านด้วยเครื่อง LECO ในอัตรา 130-150 มล./นาที่
ลูกน้ำยุงพาหะ	ทรายกำจัดลูกน้ำ 1%	-ใช้ในแหล่งเพาะพันธุ์ที่เป็นที่ เก็บน้ำขนาดใหญ่ เช่น โถงน้ำ ถึงน้ำ ในอัตราทรายกำจัดลูก น้ำ 1 ช้อนชา (10 กรัม) ต่อ ภาชนะใส่น้ำ 100 ลิตร (5 ปี๊บ) -กำจัดแหล่งน้ำขังขนาดเล็ก ไม่ ให้เป็นที่เพาะพันธุ์โดยการคว่ำ ทำลาย ภาชนะขังน้ำที่ไม่ใช้	

ภาคผนวก ฉ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 : นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 284

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก หน้า 28 ถึง 66 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 มีสาระสำคัญ สรุปได้ต่อไปนี้

1. ภาพรวมของพระราชบัญญัติฯ

- พระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วยบทบัญญัติรวม 37 มาตรา 4 หมวด และบทเฉพาะกาล ดังนี้
- บททั่วไป (มาตรา 1-5)
  - หมวด 1 คณะกรรมการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 6-15)
  - หมวด 3 การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร (มาตรา 23-29)
  - หมวด 4 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 30-34)

2. คำจำกัดความ ที่สำคัญได้แก่

2.1 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น หมายความว่า

- องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- เทศบาล
- องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- กรุงเทพมหานคร (กทม.)
- เมืองพัทยา
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

2.2 คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ผู้รักษาการ ได้แก่

3.1 นายกรัฐมนตรี

3.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

3.3 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

4. คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 องค์ประกอบ คณะกรรมการมีจำนวน 36 คน ได้แก่

(1) นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขานุการ ก.พ. เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมการปกครอง

(3) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คน ได้แก่

-ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน

-ผู้บริหารเทศบาล 3 คน

-ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร 1 คน

-ผู้บริหารเมืองพัทยา 1 คน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน

-ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

-ด้านการพัฒนาท้องถิ่น

-ด้านเศรษฐศาสตร์

-ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น

-ด้านกฎหมาย

4.2 อำนาจและหน้าที่ ที่สำคัญ ได้แก่

(1) จัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภา

(2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะ ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(3) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากรและรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

- (4) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (6) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจ การอนุมัติ หรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติ หรือขออนุญาต ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (7) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (8) เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
- (9) เร่งรัดให้มีการตราพระราชบัญญัติ ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
- (10) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณ ที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจส่วนกลาง
- (11) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (12) เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

5. สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีสำนักงานฯ ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้งานของคณะกรรมการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ให้หัวหน้าสำนักงานฯ เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ

6. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

พระราชบัญญัตินี้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะแบ่งตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) องค์กรฯ ที่มีอำนาจหน้าที่จัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยตรง ได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด ให้มีอำนาจและหน้าที่ของกลุ่มนี้ กำหนดไว้ในมาตรา 16

2) องค์กรฯ ที่มีอำนาจหน้าที่จัดการบริการสาธารณะในระดับจังหวัด นอกเหนือจากที่กลุ่มแรกจัดการเอง หรืองานที่กลุ่มแรกจัดการเองโดยลำพังไม่ได้ ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในมาตรา 17

3) องค์กรฯ ที่มีอำนาจหน้าที่จัดการบริการสาธารณะครอบคลุมทั้งเขตจังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด ให้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 16 และ มาตรา 17 รวมกัน

ตาราง 37 อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 16 และมาตรา 17)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และ
(2) การจัดให้มีและบำรุงรักษา ทางบก ทางน้ำ และทาง ระบายน้ำ	ประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตาม ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
(3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ	(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
(4) การสาธารณสุขและการก่อสร้างอื่น ๆ	(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
(5) การสาธารณสุข	(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่ง ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
(6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ	(5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน	(6) การจัดการศึกษา
(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว	(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
(9) การจัดการศึกษา	(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการ พัฒนาท้องถิ่น
(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส	
(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	
(12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการ ที่อยู่อาศัย	

ตาราง 37 (ต่อ)

กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 16 และมาตรา 17)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
(13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
(14) การส่งเสริมกีฬา	(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
(15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน	(11) การกำจัด มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น	(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
(17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	(13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย	(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
(19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล	(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหกรณ์
(20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน	(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
(21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์	(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
(22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์	(18) การส่งเสริมการศึกษา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
(23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ	(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
(25) การผังเมือง	(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
(26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร	(22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
(27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ	(23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
(28) การควบคุมอาคาร	
(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	

ตาราง 37 (ต่อ)

กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 16 และมาตรา 17)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (ตามมาตรา 16)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 17)
(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	(26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น
(31) กิจกรรมอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	(27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (28) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (29) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

7. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด อาจมีรายได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 23
- 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) อาจมีรายได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 24
- 3) กรุงเทพมหานคร (กทม.) อาจมีรายได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 25
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด อาจมีรายได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 23 และมาตรา 24

ตาราง 38 การแบ่งกลุ่มประเภทรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ใน
พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น พ.ศ. 2542

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) (ตามมาตรา 23)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 24)	กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 25)
1. รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง		
-ภาษีโรงเรือนและที่ดิน		-ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
-ภาษีบำรุงท้องที่		-ภาษีบำรุงท้องที่
-ภาษีป้าย		-ภาษีป้าย
-อากรฆ่าสัตว์		-อากรฆ่าสัตว์
	-ภาษีน้ำมัน	-ภาษีน้ำมัน
	-น้ำมันเบนซิน	-น้ำมันเบนซิน
	-น้ำมันดีเซล	-น้ำมันดีเซล
	-ก๊าซปิโตรเลียม	-ก๊าซปิโตรเลียม
	-ภาษียาสูบ	-ภาษียาสูบ
	-ค่าธรรมเนียมโรงแรม	-ค่าธรรมเนียมโรงแรม
2. รายได้ที่ส่วนกลาง เก็บและจัดสรรแบ่งให้ท้องถิ่น		
-ภาษีมูลค่าเพิ่ม	-ภาษีมูลค่าเพิ่ม	-ภาษีมูลค่าเพิ่ม
-ค่าธรรมเนียมสนามบิน		-ค่าธรรมเนียมสนามบิน
-ภาษีการพนัน		-ภาษีการพนัน
-ภาษีเพื่อการศึกษา	-ภาษีเพื่อการศึกษา	-ภาษีเพื่อการศึกษา
-ค่าใช้น้ำบาดาล		
3. รายได้ส่วนกลางจัดเก็บให้		
-ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์		-ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน สิทธิ และนิติกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์
-ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ และล้อเลื่อน	- ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และ ล้อเลื่อน	- ภาษีและค่าธรรมเนียมรถ ยนต์และล้อเลื่อน

ตาราง 38 (ต่อ)

เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) (ตามมาตรา 23)	องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (ตามมาตรา 24)	กรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา 25)
4. รายได้ที่ส่วนกลางจัดเก็บเพิ่ม ให้ท้องถิ่น		
-ภาษีธุรกิจเฉพาะ -ภาษีสรรพสามิต -ภาษีสุรา -ค่าแถมปียาสูบ -ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต -ขายสุรา -เล่นการพนัน	-ภาษีธุรกิจเฉพาะ	-ภาษีธุรกิจเฉพาะ -ภาษีสรรพสามิต -ภาษีสุรา -ค่าแถมปียาสูบ -ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต -ขายสุรา -เล่นการพนัน
5. รายได้จากทรัพย์สินธรรมชาติ		
-ค่าภาคหลวงแร่ -ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม -อากรรังนก	-ค่าภาคหลวงแร่ -ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม -อากรรังนก	-ค่าภาคหลวงแร่ -ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
6. ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่น		
-ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนและค่าปรับในกิจ การที่กฎหมายมอบหน้าที่ -ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้ หรือได้ประโยชน์จากบริการ สาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็น ข้อบัญญัติ	-ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตค่า ตอบแทนและค่าปรับในกิจการที่ กฎหมายมอบหน้าที่ -ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้ หรือได้ประโยชน์จากบริการ สาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็น ข้อบัญญัติ	-ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนและค่าปรับในกิจ การที่กฎหมายมอบหน้าที่ -ค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่ง ใช้หรือได้ประโยชน์จาก บริการสาธารณะที่จัดขึ้น โดยออกเป็นข้อบัญญัติ
-รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	-รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	-รายได้อื่นตามที่กฎหมาย
-ค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ขัดกับ กฎหมาย โดยออกเป็นข้อบัญญัติ	-ค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ขัดกับ กฎหมาย โดยออกเป็นข้อบัญญัติ	-ค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ไม่ขัดกับ กฎหมาย โดยออกเป็นข้อบัญญัติ

8. รายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทุกประเภท) อาจมีรายรับตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 ดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) รายได้สาธารณูปโภค
- (3) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นจากสหการ
- (4) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใดตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) ค่าบริการ
- (6) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (7) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศองค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (8) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
- (9) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- (10) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- (11) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (12) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
- (13) รายได้ จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการมุ่งหากำไรในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (14) รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ

9. เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจฯ ที่สำคัญได้แก่

- (1) เป้าหมายให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาสี่ปี
- (2) เป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนรายได้ท้องถิ่นต่อรายได้ของรัฐบาลเป็น
  - พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
  - พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35
- (3) ให้จัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็น

10. การจัดทำแผนปฏิบัติการ

ให้คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- (1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการ
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร
- (3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายจำเป็น
- (4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค ไปสู่ส่วนท้องถิ่น

11. การทบทวนแผนฯ

ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนแผนการกระจายอำนาจที่ได้ดำเนินการไปแล้วทุกระยะ ไม่เกิน 5 ปี

12. บทเฉพาะกาล

- (1) ให้คณะกรรมการจัดทำแผนกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการภายในเวลา 1 ปี
- (2) ให้นายกรัฐมนตรีให้มีการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิภายในเวลา 60 วัน

ภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการ

ตาราง 39 ภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ภารกิจสำคัญ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	กำหนดเวลา
ก. ภารกิจเร่งด่วน	นายกรัฐมนตรี	ภายใน 60 วัน
1. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นกรรมการ จำนวน 12 คน ตามมาตรา 6 (3) และดำเนินการให้แล้วเสร็จ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการฯ	

ตาราง 39 (ต่อ)

ภารกิจสำคัญ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	กำหนดเวลา
2. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรรมการจำนวน 12 คน ตามมาตรา 6(4) และดำเนินการให้แล้วเสร็จ	นายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกฯ สำนักงานคณะกรรมการฯ	ภายใน 60 วัน
3. แต่งตั้งกรรมการจากหน่วยงานของรัฐที่กำหนดไว้ในมาตรา 6(2) จำนวน 11 คน	นายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกฯ สำนักงานคณะกรรมการฯ	ภายใน 60 วัน
4. จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชั่วคราวและถาวร)	นายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี	เร็วที่สุด
5. กำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดที่ระบุเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	คณะกรรมการ สำนักงานกระจายอำนาจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เร็วที่สุด
6. จัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการ	คณะกรรมการ สำนักงานกระจายอำนาจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ภายใน 1 ปี
7. เพิ่มสัดส่วนรายได้ท้องถิ่นต่อรายได้ของรัฐบาลให้เป็นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	คณะกรรมการ สำนักงานกระจายอำนาจ สำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง กระทรวงที่ทำงานซ้ำซ้อนกับท้องถิ่น	ภายในปี 2544 (แต่ต้อง รีบเสนองบประมาณ รายจ่ายประจำปี 2544 ให้สอดคล้องกับเป้า หมายนี้)

ตาราง 39 (ต่อ)

ภารกิจสำคัญ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการ	กำหนดเวลา
8. ปรับปรุงระบบภาษีที่เกี่ยวข้องกับ ท้องถิ่นและแก้ไขหรือตรากฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการ กระทรวงการคลัง กระทรวงที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติการกำหนด
9. ปรับปรุงระบบงบประมาณเพื่อ การถ่ายโอนงบประมาณให้แก่ท้องถิ่น	คณะกรรมการ สำนักงาน ประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เร็วที่สุด
10. แก้ไขหรือตรากฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น	คณะกรรมการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติการกำหนด
ข. ภารกิจต่อเนื่อง		
1. ถ่ายโอนภารกิจให้แก่ท้องถิ่น	คณะกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ภายใน 4 ปี
2. เพิ่มสัดส่วนรายได้ท้องถิ่นต่อราย ได้ของรัฐบาลให้เป็นไม่น้อยกว่าร้อย ละ 35	คณะกรรมการ สำนักงานประมาณ กระทรวง การคลัง กระทรวงที่เกี่ยวข้อง	ภายในปี 2549
3. ทบทวนแผนกระจายอำนาจที่ ดำเนินการไปแล้ว	คณะกรรมการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ทุก 5 ปี

ภาคผนวก ข การกำหนดรหัสตัวแปร

ตาราง 40 ความหมายของรหัสใน โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลของคำถามปลายเปิด

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
1	H1 เหตุผลที่ อบต. ไม่จัดสรร งบประมาณ ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม	1	ไม่ระบุเหตุผล
		2	เน้นโครงสร้างพื้นฐาน
		3	ได้รับงบประมาณถ่ายโอน
		4	งบประมาณจำกัด
		5	เป็นงานของสาธารณสุข
		6	ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้
		7	มีวัสดุเพียงพออยู่แล้ว
2	I หน่วยงานที่ สนับสนุน งบประมาณ ด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมให้ อบต.	1	กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
		2	ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต
		3	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
		4	สำนักงานสิ่งแวดล้อม
		5	กรมโยธาธิการ
		6	กรมทรัพยากรธรณี
		7	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
3	J1-J3 หน่วยงาน ที่สนับสนุน คู่มือปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ให้ อบต.	00	ไม่มี
		01	กรมควบคุมมลพิษ
		02	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
		03	08 (ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต)
		04	กระทรวงสาธารณสุข
		05	กรมอนามัย
		06	กระทรวงวิทย์ฯ
		07	กองราชการส่วนตำบล
		08	ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต
		09	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
		10	08 (ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต)
		11	มหาวิทยาลัยมหิดล
12	ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต + มอ.		

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
3	J1-J3	13	มอ.
		14	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
		15	ไม่ระบุ
		16	อบต.จัดทำเอง
		17	กรมทรัพยากรธรณี
		18	สำนักงานจังหวัด
		19	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย
		20	กรมโยธาธิการ
		21	รพช.
		22	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค
		23	กระทรวงเกษตรฯ
		24	อบต.
		25	อบจ.
26	เทศบาล		
4	L2 ปลัด หรือ พนักงาน อบต. เคยอบรมเรื่อง	01	การจัดทำข้อบังคับตำบล
		02	การควบคุมโรคติดต่อ
		03	พ.ร.บ.สาธารณสุข
		04	การจัดการมูลฝอย
		05	การจัดทำแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม
		06	การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
		07	น้ำเสีย
		08	เมืองน่าอยู่
		09	การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับ อบต.
		10	ผู้นำ อบต.ด้านสิ่งแวดล้อม
		11	อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม/การปลูกจิตสำนึก
		12	โรคเอดส์
		13	การจัดการสิ่งแวดล้อม

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย		
4	L2	14	การเฝ้าระวังคุณภาพแหล่งน้ำ		
		15	การผลิตจุลินทรีย์ EM		
		16	อนามัยสิ่งแวดล้อม		
		17	สุขาภิบาลอาหาร		
		18	เหตุรำคาญ		
		19	กิจการที่น่ารังเกียจ (พ.ร.บ.สาธารณสุข)		
		20	การบริหารประปาหมู่บ้าน		
		21	การกำจัดขยะอุตสาหกรรม		
		22	การรีไซเคิล		
		5	L3 จัดอบรม โดยหน่วยงาน	01	ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต
				02	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
				03	หน่วยควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยแมลง
04	กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ				
05	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค				
06	สำนักงานจังหวัด				
07	มอ.(คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม)				
08	มหาวิทยาลัยมหิดล				
09	06 (สำนักงานจังหวัด)				
10	กรมควบคุมมลพิษ				
11	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม				
12	มหาวิทยาลัยขอนแก่น				
13	สถานีอนามัย				
14	อบต.				
15	กระทรวงสาธารณสุข				
16	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่				
17	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ				
18	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คณะวิศวกรรมศาสตร์)				

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
5	L3	19	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
		20	หอการค้าจังหวัด
		21	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
		22	มูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว
		23	กรมการปกครอง
		24	เทศบาล
		25	ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย
		26	บริษัทปูนซิเมนต์ตราช้าง
		27	สถาบันราชภัฏ
		28	กรมการสภาผู้แทนราษฎร
6	R1 เหตุผลที่ อบต. ไม่บริการ จัดเก็บมูลฝอย	29	กรมโยธาธิการ
		30	มอ. (คณะทรัพยากรธรรมชาติ)
		1	ไม่มีสถานที่ทิ้งมูลฝอย
		4	ไม่ระบุเหตุผล
		5	ยังไม่มีปัญหา
		6	กำลังดำเนินการ
		7	งบประมาณจำกัด
		8	ไม่คุ้มการลงทุน
		9	มีเตาเผาทุกหมู่บ้าน
		7	S1 เหตุผลที่ไม่ บริการน้ำประปา
4	พื้นที่ไม่เดือดร้อนเรื่องน้ำ		
5	ไม่ระบุเหตุผล		
6	ไม่มีแหล่งน้ำ		
7	มีประปาส่วนภูมิภาคให้บริการ		
8	ชาวบ้านใช้น้ำประปาภูเขา		
9	งบประมาณจำกัด		

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
8	S5 วิธีการอื่นๆ ที่ อบต. ดำเนิน การเรื่องน้ำ	1	-
		2	แจกน้ำ
		3	สนับสนุนตั้งเก็บน้ำ
		4	สนับสนุนโอง
		5	ตั้งกรรมการรับผิดชอบ
		6	ประปาภูเขา
		8	เจาะบ่อนบาดาล
		9	ขุดบ่อน้ำ
		9	T1 เหตุผลที่ไม่มี การควบคุม โรค ไข้เลือดออก
3	กำลังดำเนินการ		
4	ไม่มีปัญหา		
5	ไม่ระบุเหตุผล		
6	งบประมาณจำกัด		
7	อบต. ไม่มีความรู้ในการควบคุมโรค		
8	เป็นหน้าที่ของสถานีอนามัย		
9	อุดหนุนงบประมาณให้สถานีอนามัยดำเนินการ		
10	U1 เหตุผล ที่ไม่มี การออก ข้อบังคับตำบล		
		3	ใช้ พ.ร.บ. สาธารณสุข
		4	ไม่มีปัญหา
		5	กำลังดำเนินการ
		6	ขาดบุคลากร
		7	สภาไม่เห็นชอบ
		8	ขาดความพร้อม
		11	U2-U4 ข้อบังคับตำบล ด้านสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ที่ อบต. มีใช้
02	กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ		
03	ตลาด		
04	การควบคุมและจำหน่ายอาหาร		
05	การจำหน่ายสินค้าในที่ หรือทางสาธารณะ		

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย		
11	U2-U4	06	สถานที่จำหน่ายอาหาร และสะสมอาหาร		
		07	การใช้น้ำประปา		
		08	การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง		
		09	ควบคุมการเลี้ยงสุนัข		
		10	ควบคุมโรคไขเลือดออก		
		11	พัฒนา ปรับปรุงดูแลความสะอาดแม่น้ำลำคลอง		
		12	การควบคุมการเลี้ยงสัตว์และปล่อยสัตว์		
		13	การแต่งผม		
		14	ห้ามสถานประกอบการส่งเสียงรบกวนในยามวิกาล		
		15	การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย		
		16	กิจการค้าที่น่ารังเกียจ		
		17	การจัดเก็บและถนอมอาหาร		
		18	ควบคุมเหตุรำคาญ		
		19	ควบคุมอาหาร น้ำ น้ำแข็ง		
		20	ควบคุมอาคาร		
		21	ควบคุมอาคาร ร้านค้า แผงลอย		
		22	รถคู่ดสิ่งปฏิกูล		
		12	VI-V3 อบต.ต้องการ อบรมเรื่อง	01	พ.ร.บ.สาธารณสุข
				02	การจัดการมูลฝอย
				03	การปลูกจิตสำนึกในการรักษา สวล.
				04	การควบคุมมลพิษ
				05	การสำรวจ/การจัดทำแผน สวล.
06	โรคติดต่ออันตรายในท้องถิ่น				
07	อนามัย สวล.				
08	การบำบัดน้ำเสีย				

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
12	V1-V3	09	สุขาภิบาลอาหาร
		10	การใช้สารเคมี
		11	ประปาหมู่บ้าน และการพัฒนาแหล่งน้ำ
		12	สุขาภิบาล
		13	การจัดการสาธารณสุขปโภค
		14	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
		15	การปรับปรุงภูมิทัศน์
		16	การควบคุมมลพิษทางน้ำ
		17	สุขภาพอนามัยของประชาชน
		18	โภชนาการ
		19	กฎหมายการรักษาพยาบาลใน อบต.
		20	กฎหมาย สวท.ที่เกี่ยวกับ อบต.
		21	กฎหมาย สวท.
		22	การจัดทำข้อบังคับตำบลด้าน สวท.
		23	การตรวจสอบคุณภาพน้ำ
		24	โรคที่เกิดจาก สวท.เป็นพิษ
		25	การแก้ปัญหา/การรักษา/การจัดการ สวท.
		26	การตรวจสอบสถานประกอบการด้าน สวท.
		27	การแก้ปัญหากลั่นจาก
		28	เหตุรำคาญ
		29	มลภาวะจากโรงงาน
		30	การบริหารประปาหมู่บ้าน
		31	เมืองน่าอยู่
		32	สถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร
		33	งานสาธารณสุขมูลฐาน
		34	การดำเนินการเมื่อมีเหตุร้องเรียน
		35	การดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืน

ตาราง 40 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	รหัส	ความหมาย
12	V1-V3	36	การกำจัดวัชพืช การบำรุงดิน การอนุรักษ์น้ำ
		37	การใช้สารธรรมชาติแทนสารเคมีในการเกษตร
		38	ยาเสพติด
		39	การใช้เครื่องพ่นหมอกควัน ทราโยเบท
		40	การจัดการขยะอันตราย
		41	การรีไซเคิล
		42	การจัดทำผังเมืองชุมชน
		43	การดูแลระบบประปา
		44	บทบาทของส่วนสาธารณสุขใน อบต.
		45	การวางแผน สวล.
		46	การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข
		47	การของบประมาณจากส่วนกลาง
		48	การกำจัดกลิ่นอุจจาระสัตว์เลี้ยง
49	พ.ร.บ.อาคาร		